

4. nøje overholdelse af disse forpligtelser er en væsentlig forudsætning for nationernes fredelige samliv, eftersom enhver form for indblanding ikke blot krænker pagtens ånd og bogstav, men tillige fører til situationer, der truer international fred og sikkerhed;

5. enhver stat har en umistelig ret til uden indblanding at vælge sit eget politiske, økonomiske, sociale og kulturelle system;

6. staterne skal respektere alle folkeslags og nationers ret til selvbestemmelse og uafhængighed; denne ret skal udøves uden pres udefra og under fuld iagttagelse af menneskerettighederne og de fundamentale frihedsrettigheder. Følgelig har alle stater pligt til at bidrage til fuldstændig fjernelse af racediskrimination og kolonialisme i enhver skikkelse;

7. udtrykket „stater“ forstås i denne deklaration som omfattende både enkelte stater og grupper af stater;

8. intet i deklarationen skal fortolkes som gribende ind i FN-pagtens bestemmelser om opretholdelse af international fred og sikkerhed i særdeleshed de bestemmelser, som indeholdes i kapitlerne VI, VII og VIII.

Denne deklarationstekst blev vedtaget i 1. udvalg med 100 stemmer for, ingen imod, medens 5 afholdt sig fra at stemme (Australien, Belgien, Nederlandene, New Zealand og Storbritannien). 12 lande var fraværende, herunder Cambodia, Portugal og Sydafrika samt Albanien, der under debatten havde krævet indsat bestemmelser i deklarationen om en fordømmelse af USA som aggressor og om iværksættelse af sanktioner mod USA.

En række vestlige repræsentanter gav i stemmeforklaringer udtryk for utilfredshed med, at et så vigtigt dokument blev presset igennem til afstemning, uden at der var tilstrækkelig tid til overvejelser, og mente, at den rette fremgangsmåde ville have været at henvise spørgsmålet til yderligere drøftelser i særudvalget om fredelige forbindelser mellem staterne. Man fandt, at en række af deklarationens formuleringer var upræcise, og at den indeholdt elementer, som var emnet uvedkommende. Man henstillede, at dokumentet ikke kom til at præjudicere særudvalgets overvejelser. Deklarationen burde snarere betragtes som et po-

litisk manifest end som et juridisk bindende papir.

Deklarationen blev den 21. december 1965 vedtaget af plenarforsamlingen med 109 stemmer for, ingen imod, medens Storbritannien undlod at stemme (res. 2131).

Malta udtalte inden afstemningen, at deklarationen ikke ville øge FN's anseelse, når visse lande på den ene side stemmer for og hylder deklarationen, medens de samtidig på den anden side overtræder den. Derfor ville Malta ikke deltage i afstemningen.

Den sovjetiske ambassadør benyttede sin stemmeforklaring til et skarpt angreb mod USA, særlig den amerikanske politik i Vietnam. Den amerikanske ambassadør beklagede i et kort indlæg, at Sovjetunionen havde genoplivet koldkrigsatmosfæren og udtalte, at situationen i Vietnam var nøje beskrevet i deklarationens § 2, en paragraf, som rigtignok ikke havde været indeholdt i det oprindelige sovjetiske deklarationsudkast.

1. udvalgs beretning: A/6220.

Cypern-spørgsmålet.

(Dagsordenens punkt 93).

I dagene 11.-17. december 1965 drøftede 1. udvalg Cypern-spørgsmålet, der var sat på dagsordenen på forslag af såvel Cypern som Tyrkiet. Cypern-spørgsmålet har ikke været behandlet i FN's Generalforsamling siden 1958, men krisen på Cypern har været genstand for talrige debatter i Sikkerhedsrådet i den mellemliggende periode.

Drøftelserne i 1. udvalg savnede konstruktive indslag og afsluttedes med en flere dage lang, til tider uværdig, proceduredebat, som ikke bidrog til at bringe sagen nærmere en løsning. Cypern, Grækenland og Tyrkiet var alle repræsenteret ved deres udenrigsministre, som stod fast på deres kendte standpunkter, og der sporedes derfor ikke noget håb om en snarlig løsning af spørgsmålet.

Den cypritiske udenrigsminister krævede respekt for landets suveræne ret til at gennemføre sådanne forfatningsmæssige regler — med garantier for mindretallet — som flertallet i Cypern anså nødvendige for at